



บทที่
CHAPTER 4



วัฒนธรรมผู้ไทย
ผ้าไหมแพรวา
ผาเสวายภูพาน

**Pu-thai Culture,
Prae-wa Silk,
Pa-sa-weuy Pu-pan**

อาจารย์ยุทธพงษ์ เขื่อนแก้ว
Mr. Yutapong Khuenkhaew

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
KALASIN UNIVERSITY



สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงฉายพระรูปกับนางคำใหม่ โยคะสิงห์ และสตรีชาวผู้ไทบ้านโพน
เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2525

*Her Majesty Queen was taken a photograph with citizens of Ban-pone,
at Mrs. Kammai Yokasing's house, Ban-ponr, Pone Sub-district, Kammuang District, Kalasin Province,
on the 29th November 1982.*

พระมหากรุณาธิคุณแห่งราชวงศ์จักรี ที่พระราชทานแด่พสกนิกรชาวจังหวัดกาฬสินธุ์ ล้วนแต่เป็นเชิงประจักษ์
และทราบชื่อในพระมหากรุณาธิคุณมาจนถึงทุกวันนี้ จังหวัดกาฬสินธุ์มีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย
ที่ยังคงยึดถือจารีตประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มชน ไว้อย่างหนึ่งในที่นี่

*Chakri Dynasty's royal graces given to Kalasin Citizen were known.
Every inhabitant was appreciated in divine grace until now.
There were many tourist attractions in Kalasin Province
where the unique traditions were strictly held.*

ແພຣວາ ມຣດາຜ້າຫ້າຕິພັນຊີ ຈາກຜ້າເບື່ອງຮຣມດາ ສູ່ຮາຊືນີແໜ່ງຜ້າໄໝໄທຍ

Prae-wa : the ethnic heritage, from common Pa-bieng (Shawl) to Queen of Thai Silk

ຜ້າແພຣວາຄື່ອຜ້າເບື່ອງຂອງຫ້າຕິພັນຊີ ຜູ້ຜູ້ໄທ
ທອງຈາກເສັ້ນໄໝນໃຫ້ເຖິງກິດພິບສົມພິບສານຮະຫວ່າງ
ການເກີນບິດພິບສົມກັບການເກະລາຍ (ຈັກ) ເປັນຂ່າງໆ
ສັລະນີສັລະນົດອອກເມື່ອລວດລາຍຕ່າງໆ ຕາມແບບໄມ່ຮາມ
ຈາກຜ້າແລ້ວສິ່ງເປັນແນ່ນລາຍໃນການທອ ສອດແທຣກ
ແຮງບັນດາລາໃຈຈາກສິ່ງແວດລ້ອມຕາມຮຽນຫາຕິ ການທອ
ແບບເກື່ອງເສັ້ນໄໝນຈາກດ້ານບັນໃຫ້ປຣາກງຸງລວດລາຍ
ດ້ານລ່າງມີຄວາມຍາວໜຶ່ງວາງອອງຜູ້ທີ່ຈຶ່ງເປັນກາຣວຸນ
ກໍາວ່າ “ພິຣ” ສິ່ງໝາຍເຖິງຜ້າກໍາວ່າ “ວາ” ຄື່ອຄວາມຍາວ
ຂອງຜ້າໜຶ່ງວາ ຈຶ່ງເປັນທີ່ມາຂອງຂໍ້ອ “ຜ້າແພຣວາ”
ສິ່ງໃນອົດຕົກທອດ້ວຍຜ້າຝ່າຍ ເປັນຜ້າທີ່ທອຍາກ ຜູ້ທີ່
ຈະຕ້ອງມີຄວາມອົດທນແລະພາຍາມມາກໃນການທອ
ໃຫ້ເວລາທອແຮມເຄືອນກວ່າຈະເສົ່າງໜຶ່ງຜື້ນ ດ້ວຍຄວາມ
ກໍາວໍາລຳທາງເທິງໂຄໂລຍະແລະອຸຕສາຫກຮົມ ປະກອບກັນ
ກາລສັມຍໂລກາກິວັດນີ້ຈຸນເກືອນທີ່ໃຫ້ຜ້າແພຣວາເລື່ອນ
ໜ້າໄປຈາກຫາວຸ້າໄທ ວິ້ນຮຸ່ນໜຸ່ນສາວິນຍິນໄສ່ຊຸດສາກລ
ສິ່ງຮັບວັດນີ້ຈາກຫາຕິຕະວັນຕົກ ຄົງເຫຼືອໄວ້ສິ່ງ
ຜ້າແພຣວາໃນຮາມໄນ້ກໍ່ຜື້ນໃນໜຸ່ນບ້ານໂພນ ທີ່ໃຫ້ໜຸ່ນເປັນຜ້າສີໄນ້ເບື່ອງກັບຜູ້ໄທໃນການປະເພີ້ມທີ່ສຳຄັນ



ສມເດືອນພະນາກົດ ລົກສິດີ ພຣະບຣມວາຊີນາຄ ແລະນາງຄໍາໃຫ້ໄມ້ໂຄສົງທີ່
ເນື້ອຄົງໜ້າໄຟງຸງລະອອງຫຼີ້ພະບາຫຼວກເກົ່າໆ ດ້ວຍຜ້າແພຣວາ
16 ຜື້ນແຮກ ລວງໄກລັກງວດ ອຳນົກອ້າຫົນ ລັງຫວັດປະຈອນຕີເຮັນນີ້
ເນື້ອວັນທີ 28 ທຸນາພຸດ ພ.ກ. 2521

*Her Majesty Queen was taken a photograph with
Mrs. Kammay Yokasing in the occasion Mrs.Kammay Yokasing
presentsd the first 16 pieces of Prae-wa at Klaikangwon Royal palace,
Prajuabkirikan Province, on the 28th May 1978.*

Prae-wa was Pu-thai's shawl woven from silk yarn by mixed weaving between the West Brocade or design creation, and Kao Lai (Jok) intermittently, alternating the color or design based on an ancient pattern from Saew cloth, the model for silk weaving including inspiration by natural environment. The technique in clasping the silk yarn from upper side so that the design would be shown in lower side. The cloth was 1 wa of weaver. Since the word “**Prae**” or cloth, and the word “**Wa**” or 1 wa long of cloth were combined. So, it was called “**Prae-wa**.” In the past, Prae-wa was woven by cotton which was very difficult since the weaver had to be very patient and persistent in weaving. The weaver had to spend several months for weaving a piece of fabric completely. However, according to advanced industrial technology as well as globalization period, Prae-wa was almost forgotten by Pu-thai people since the adolescent preferred to wear lounge suit or costume from western nations. Only few old Prae-wa cloth still existed in Ban-pone community since it was worn like a shawl during the important ceremony.

จนมาถึงในปี พ.ศ. 2520 ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ยึดพื้นที่ที่อุบลราชธานีเป็นฐานที่ตั้งมั่นของกองกำลังในการต่อสู้กับรัฐบาลไทย ด้วยพระมหากรุณาธิคุณแห่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 เสด็จฯ พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จเยี่ยมพสกนิกร ณ ที่ว่าการอำเภอคำเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎร ตรีผู้หนึ่งซึ่งมีบทบาทในการสืบสานผ้าแพรวากีองคำใหม่ โภคสิงห์ ซึ่งเป็นประธานกลุ่มศรีทอผ้าใหม่แพรวากีบ้านโพนคานแรก กับสามมีนายทองมา โภคสิงห์ ซึ่งเป็นหัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอคำเมืองในสมัยนั้น ได้เดินทางด้วยชุดผู้ไทยเบี่ยงผ้าแพรวากับศรีผู้ไทยวากีบ้านโพน จำนวน 9 คน เพื่อรอรับเสด็จ และถวายหมอนขิด เมื่อครั้งสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จผ่านหุบศรีผู้ไทยแต่งกายด้วยชุดผู้ไทยโบราณเบี่ยงด้วยผ้าแพรวากีทรงพ่อพระราหูทัย ทรงหยุดและทรงมีพระราชปฏิสันถาร ตรัสตามคำใหม่ โภคสิงห์ ว่าผ้าที่ห่ม สวยงาม กือผ้าอะไร

นางคำใหม่ โภคสิงห์	:	ผ้าแพรวะพระเจ้าค่า
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	:	มีมากใหม่
นางคำใหม่ โภคสิงห์	:	มีไม่นัก พระเจ้าค่า มันทำยาก
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	:	อยากได้ กอให้ลันได้ใหม?
นางคำใหม่ โภคสิงห์	:	ถ้าพระราชินีอยากรได้ ก็จะช่วยกันทอดถวายเจ้าค่า

Until in 1977, there were dangers from communism terrorists taking possession of forcefully Pu-pan mountain range, the location of national guard fighting with Thai government. According to royal grace of His Majesty King Bhumibol Adulyadej, the 9th reign, with Her Majesty Queen Sirikit proceeded to visit the citizen at Kam-muang District Office, Kalasin Province, and to solve the citizen's problem. A lady who played an important role in falling heir to, inheriting, and maintaining Prae-wa silk, was Mrs. Kammai Yokasing, the first female president of Ban-pone Prae-wa, and her husband Mr. Tongma Yokasing who was the head of Education Division at Kam-muang District during that period of time. The couple dressed themselves with Pu-thai clothes and slanting Prae-wa, and 9 Ban-pone Ladies waited for greeting. While Her Majesty Queen Sirikit was passing by and seeing Pu-thai Ladies who dressed themselves with old Pu-thai Clothes and slanted by Prae-wa Cloth. Her Majesty Queen was satisfied. Her Majesty Queen stopped, sat, and asked Mrs. Kammai Yokasing and Pu-thai Ladies that what was the beautiful cloth they were dressing.

Mrs. Kammai Yokasing answered	:	Prae-wa
Her Majesty Queen Sirikit	:	Are there many pieces?
Mrs. Kammai Yokasing answered	:	Not much since it is difficult to weave it. Prae-wa
Her Majesty Queen Sirikit	:	I want to have it. Can you weave it for me?
Mrs. Kammai Yokasing answered	:	If the Queen want it, we'll weave it for you.

เช้าวันต่อมา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชเสาวนีย์รับสั่งให้ท่านผู้หญิง สุประภาดา เกษมสันต์ ณ อยุธยา เดินทางมาที่ว่าการ อำเภอคำม่วงอีกครั้ง และได้ให้เจ้าหน้าที่ขับรถมารับนางคำใหม่ โยคสิงห์ ถึงที่บ้านเพื่อไปรับมอบเส้นไหมคิบพระราชทาน จำนวน 6 กิโลกรัม พร้อมอัญเชิญพระรับสั่งจากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ แต่งตั้งให้นางคำใหม่ โยคสิงห์ เป็นหัวหน้ากลุ่มสตรีทอป้าไหมแพรวาตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา รวบรวมสตรีชาวผู้ไทยบ้านโพนทอป้าไหมแพรวาaway สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตามพระราชประสงค์ ณ จุดนี้ถือว่าการเริ่มต้นของการฟื้นฟูผ้าแพรวาที่กำลังจะสูญหาย จากผ้าโบราณที่เก็บไว้ในถ้ำไว้ที่บรรพบุรุษชาวผู้ไทยไว้ให้เป็นมรดก กลับมา มีชีวิตอีกครั้ง ด้วยสีบานจากถุงห่าน ด้วยน้ำพระราชหฤทัยอันเปี่ยมด้วยพระเมตตาจากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ก่อนลงมือทอนนั่นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นางคำใหม่ โยคสิงห์ นางเพื่อนวาระหา และสตรีชาวผู้ไทยบ้านหนองยาง ตำบลเนินยาง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์อีกหนึ่งคนซึ่งไม่ทราบชื่อ ไปเรียนการข้อมูลเส้นไหม ณ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กล้วยน้ำไท) กรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพของเส้นไหม และลดปัญหาเส้นไหมเสียตกจากเส้นไหมคิบพระราชทาน 6 กิโลกรัม ผนวกกับระยะเวลาอีกราว 3 เดือน สตรีชาวผู้ไทยบ้านโพน ตำบลโพน และสตรีชาวผู้ไทยบ้านหนองยาง ตำบลเนินยาง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 36 คน ได้ร่วมกันทอผ้าไหมแพรวา (พื้ม 12 หลบ หรือขนาดความกว้างประมาณ 40 เซนติเมตร) พื้นสีแดงครั้งตามอย่างโบราณ ลดด้วยลายสีเหลืองเข้ม สีเขียว หัวเป็ด สีขาว และสีดำมากเลือด และได้ผ้าไหมแพรวา รูปแบบโบราณ 16 ผืน เมื่อผ้าไหมแพรวาทอแล้วเสร็จ นางคำใหม่ โยคสิงห์ ได้โทรศัพท์แจ้งแก่ท่านผู้หญิง สุประภาดา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ราชเลขาธุการในพระองค์ฯ ในขณะนั้น เพื่อนำความขึ้นกราบบังคมทูลว่า ผ้าไหมแพรวาได้ทอเสร็จแล้ว และสามารถกลุ่มสตรีชาวผู้ไทยทอผ้าไหมแพรวาอย่างจะเข้าเฝ้าทูลเกล้าฯ

Next morning, Her Majesty Queen Sirikit ordered Lady Suprapada Kasemsan Na Ayudhaya to go to Kam-muang District once more, the officers to give Mrs. Kammai Yokasing a ride from her house in order to take 6 kilograms of silk yarn, and appointed Mrs. Kammai Yokasing for being a group leader of Prae-wa lady weavers. Since then, Ban-pone ladies got together to weave Prae-wa for Her Majesty Queen Sirikit based on purpose. At this point, it was a starting point to revive Prae-wa Cloth which was nearly to be disappeared from the old fabric being kept in a showcase given as a cultural heritage to be revived once more by their lineages due to merciful heart of Her Majesty Queen Sirikit. Before weaving, Her Majesty Queen Sirikit allowed Mrs. Kammai Yokasing, Mrs. Feun Waraha, and another Pu-thai lady to learn how to dye the silk yarn at the Department of Industrial Promotion (Kluy-nam-tai) Bangkok for quality of silk as well as alleviation in being discolored. From 6 kilograms of silk yarn and 3 months later, 36 Pu-thai ladies from Ban-nong-yang, Neun-yang Sub-district, Kam-muang District, Kalasin Province, collaborated in Prae-wa weaving (Feum 12 lob feum or approximately 40 centimeters wide) the lac or resin red plain according to the ancient age being inserted alternately with design in yellow, Teal, white, and ebony black. In addition, 16 pieces of ancient pattern Prae-wa was obtained. When Prae-wa silk was completely woven. Lady Suprapada Kasemsan Na Ayudhaya, the secretary of Her Majesty Queen Sirikit, by Mrs. Kammai Yokasing in order to inform Her Majesty Queen that Prae-wa silk was woven, and the female weavers wanted to give the Queen by themselves. It was very grateful since Her Majesty

ถวายด้วยตัวเอง นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุด นี่ได้ที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นางคำใหม่ โยคสิงห์ และคณะ ผู้ทอผ้าไหมแพรวารามถึงชาวผู้ไทบ้านโพน จำนวนรวม 50 คน เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าฯ ถวายผ้า แพรวา 16 ผืนแรก พระราชนิรภัยกางงวน สำหรับท่าน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2521 เป็นสิ่งสะท้อนถ่ายทอดประเพณีในสมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่มีต่อผ้าไหมแพรวาและชาว ผู้ไทในเหตุการณ์ครั้งนั้น ประการสำคัญที่สุดในครั้งนั้น ก็คือสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรง ฉลองพระองค์ด้วยชุดสีแดงและได้นำผ้าไหมแพรวา 1 ใน 16 ผืนมาคาดทับฉลองพระองค์แบบผ้าทรงสะพัก (สไบ) ปรากฏเป็นภาพที่งดงามเกินจะเก็บกันล่ามเป็น ตัวอักษรได้ นางคำใหม่ โยคสิงห์ กล่าวถึงเหตุการณ์ ในครั้งนั้นว่า ทรงมีพระราชทานน้ำยิ่ว่าผ้าไหมแพรวา งดงามมากถึงขนาดที่ทรงยกย่องว่าเป็นราชินีแห่งผ้าไหม nok ja kn nแล้วยังมีพระราชทานน้ำยิ่งขอนใจช่างทอผ้า ไหมแพรวาที่ทอผ้าทูลเกล้าฯ ถวาย และพระราชทาน พระราชทานน้ำยิ่ว่าจะเสด็จพระราชดำเนินนิยมบ้าน นางคำใหม่ โยคสิงห์ และพสกนิกรชาวบ้านโพน ในอนาคต จากบทสัมภาษณ์ นางคำใหม่ โยคสิงห์ เมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2560

เหตุการณ์ที่นำความปลาบปลื้มมาสู่ชาวผู้ไท บ้านโพนอีกหนึ่งประการก็คือ ในวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2525 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินมาเยี่ยมพสกนิกรชาวผู้ไทบ้านโพน ตามพระราชทานน้ำยิ่ง ทรงเข้าถวายสักการะพระอริยdevi (เยี่ยน จูตีสีโล) พระมหาธรรมเจ้าสายชาวผู้ไทบ้านโพน ณ วัดป่ารังสีป่าลิวัน บ้านโพน ตำบลโพน สำหรับคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในครั้งนั้นทรงฉลองพระองค์ที่ โปรดเกล้าฯ ให้ตัดเย็บจากผ้าไหมแพรวาสีพื้นแดงครั้ง อย่างโบราณ ทึ้งซึ่งมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ทรงถวายพระรูปปักบรรณาธิคุณชาวผู้ไทบ้านโพนที่มารอ รับเสด็จ โดยมีนางคำใหม่ โยคสิงห์นั่งอยู่แทนเบื้อง

Queen Sirikit kindly allowed Mrs. Kammai Yokasing and her teamwork as well as Ban-pone citizen, total of 50 persons, to see and give the first 16 pieces of Prae-wa to the Queen at Klai-kang-won Royal Palace, Hua-hin District, Prajuab-kiri-kan Province, on the 28th May 1978. It was the reflected incidence of Her Majesty Queen's water course of mercy on Prae-wa and Pu-thai citizen. The most important, Her Majesty Queen dressed with a piece of Prae-wa, and used one out of 16 pieces of Prae-wa Silk wrapping around the dress like the shawl which was such a beautiful picture that could not be explained in writing. Mrs. Kammai Yokasing described that incidence that the Queen spoke that the Prae-wa Silk was very beautiful like the Queen of Silk. Besides, Her Majesty Queen thanked Prae-wa weavers for weaving and giving to the Queen, and said that the queen would come to Mrs. Kammai Yokasing's house as well as Ban-pone Citizen's houses in the future. According to Mrs. Kammai Yokasing's interview on the 25th April 2017.

Another pleasant incidence for Pu-thai citizen at Ban-pone, on the 29th November 1982, Her Majesty Queen Sirikit visited Pu-thai citizen at Ban-pone as what was said. The Queen paid respect to Pra Ariyawetee (Kien Tita-see-lo), Pra Maha Tera (The senior Buddhist Priest), a Pu-thai of ban-pone, at Rangsee-pa-li-wan Forest Temple, Ban-pone, Pone Sub-district, Kam-muang District, Kalasin Province. In that occasion, the Queen wore a dress being embroidered from the lac or resin red ancient Prae-wa. Moreover, the Queen allowed to take photograph with Pu-thai citizen at Ban-pone who were greeting, and



พระยุคบาท บริเวณใต้ต้นมะขามหน้าบ้านนางคำใหม่ โยคสิงห์ นับจากนั้นเป็นต้นมาถึงทรงรับเอกสาร้าแพรฯ เก้าไวย์เป็นหนึ่งในกิจกรรมของมูลนิธิส่งเสริมศิลปะฯ กล่าวได้ว่าสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงพื้นชีวิตผ้าไหมแพรวาให้กลับมาเรื่องโบราณอีกรั้ง โดยที่ก่อนหน้านั้นสถานการณ์ของผ้าแพรวาในขณะนั้น ถือว่าวิกฤติอย่างยิ่ง กล่าวคือเหลือเพียงผืนผ้าแพรวา โบราณที่มีอายุนับร้อยปี และสามารถถึงสีหลังคานเรื่องจึง จะปราบภัยผ้าไหมแพรวาให้หายบ่มกันใช้เท่านั้น และผู้ที่สามารถทำได้ก็ชาวเขาสู่วัชรา การทอผ้าไหมแพรวาที่สืบท่องตำนานกระทั้งปัจจุบันเป็นประจักษ์พยาน สะท้อนความจริงรักภักดีของชาวผู้ไทยที่มีต่อสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้อย่างยิ่ง ทั้งนี้ ก็ด้วยผ้าไหมแพรวา คือจิตวิญญาณ คือพลังศรัทธา คือลมหายใจ คือชีวิต ที่สำคัญคืออาชีพที่สร้างรายได้อย่างดงามทั้งนี้ก็ด้วยสายธารพระเมตตาโดยแท้

นอกจากสายธารพระเมตตาในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงมีต่อผ้าไหมแพรวาและชาวผู้ไทยแล้ว สายธารพระเมตตาดังกล่าวยังสืบท่องมาถึงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สิ่งที่ปราบภัยเป็นประจักษ์พยานสำคัญคือทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำผ้าไหมแพรวาไปออกแบบตัวเขียนเป็นคลองพระองค์และทรงในวาระต่างๆ อ่ำงหาดใหญ่ ทรงเป็นแบบอย่างในการนำรดแก่แผ่นดินมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ร่วมสมัย เช่นปัจจุบัน ดังเช่นพระรูปที่ทรงพระราชนมประกอบในหนังสือ วิจิตรแพรวา ทรงถูกภูมิปัญญาสู่ราชินีแห่งไทย กว่า 27 พระรูป ยังความปลายปีล้มปิตินาสู่ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา แห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์รวมถึงคณะผู้ดำเนินการจัดทำหนังสือในครั้นนั้นอย่างหาที่สุดมีได้

Mrs. Kammai Yokasing was sitting on the floor near the queen's feet at the area under a tamarind tree in front of Mrs. Kammai Yokasing's house. Since then, the Queen included Prae-wa in an activity of Art Occupation Promotion Foundation. It could be stated that Her Majesty Queen Sirikit was who revived Prae-wa Silk to be growth once more. Before that time, the situation of Prae-wa was in crisis since there was only ancient Prae-wa Cloth being woven over a century ago. Furthermore, Prae-wa Silk would be borrowed in 3-4 households only. Prae-wa weavers were aging. The present Prae-wa weaving was an evidence reflecting Pu-thai Citizen's loyalty to Her Majesty Queen very well. Since Prae-wa Silk was a spirit and soul, faith power, breath, and life. The important thing, it was like their great revenue from Her Majesty Queen's water course of water truly.

Besides Her Majesty Queen's water course of mercy on Prae-wa and Pu-thai Citizen, The Queen's water course of mercy for Prae-wa and Pu-thai citizen. The water course of water was still inherited in Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn with important evidence in allowing Prae-wa Silk to be designed her dresses wearing in different occasions, and being role model for applying the national inheritance in contemporary situation like the present time. As we could see over 27 royal photographs including in Artistic Prae-wa: Wisdom Inheritance into Queen of Silk which were appropriated by the administrators, instructors, officers, and students of Kalasin Rajabhat University as well as the book organizers in that occasion endlessly.





ศูนย์ศิลป์วัฒนธรรมผ้าไทยเพรา Ban-pone Prae-wa Silk Art and Culture Center

ตั้งอยู่ที่หมู่บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในปัจจุบันเป็นจุดแสดงนิทรรศการผ้าไทยเพราตลาดอุดจันพิพิธภัณฑ์วิชิต ชาวผู้ไทยบ้านโพนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การทอผ้าไทยเพราขึ้นคงพร หลายในชุมชนบ้านโพนและชุมชนใกล้เคียง บ้านโพนยังเป็นตลาดขายผ้าไทย ผ้าเพราฯ ชุดผู้ไทยแบบโบราณ และชุดผู้ไทยแบบประยุกต์ อีกด้วย

Situated at Ban-pone village, Pone Sub-district, Kam-muang District, Kalasin Province. It was an exhibition location of Prae-wa Silk as well as museum of Pu-thai's lifestyle at Ban-pone from the past to the present. Prae-wa Silk Weaving still was widely performed in Ban-pone Community and the nearby. In addition, Ban-pone was the market for selling Thai silk, Prae-wa Silk, ancient Pu-thai dress, and applied Pu-thai dress as well.



วัดวังคำ กาฬสินธุ์ ถิ่นผู้ไท

แรงบันดาลใจจากสถาปัตยกรรมและพุทธศิลป์ลาวล้านช้างหลวงพระบาง

ตั้งอยู่ที่ บ้านนาวี ตำบล升平 อำเภอเชียงของ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นวัดที่มีสถาปัตยกรรมและพุทธศิลป์ที่คงงาม โดยได้แรงบันดาลใจจากสถาปัตยกรรมและพุทธศิลป์ของลาวล้านช้างหลวงพระบาง “โนบสก์วัดวังคำ” จำลองแบบมาจาก “โนบสก์วัดเชียงทอง” ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นสุดยอดแห่งสถาปัตยกรรมล้านช้างที่งดงามที่สุด ในดินแดนเมืองมรดกโลก หลวงพระบาง แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเป็นต้นแบบ หลังคาโนบสก์ ทรงปีกนกปักอ่อนช้อยโถ้งงามคุณต่าช้อน 3 ชั้น ลดหลั่นกันลงมาหรือที่เรียกว่าสถาปัตยกรรมแบบม้าต่างไหน ขาดหลังคาด้านหน้า 3 ชั้น ด้านหลัง 2 ชั้นมีลวดลายลงรักปิดทองประดับรูปเทพ เทวดา สัตว์ ลวดลายกันกต่างๆ เป็นสีทองบนพื้นสีดำ คำยันหรือคันทวยทำลวดลายคล้ายที่วัดเชียงทอง ส่วนด้านหลังนั้นก็มีลวดลายประดับกระจกสี หรือที่ชาวลาวเรียกว่าลาย “ดอกรวง” อันสวยงาม



Wang-kam Temple, Kalasin, Pu-thai Location, Inspiration from Agriculture and Buddhism Art of Lao Lan-Chang and Luang Pra-bang

Located at Ban-na-we, Song-pleuy Sub-district, Kao-wong District, Kalasin Province. It was a temple with artistic agriculture and Buddhism Art being inspired by agriculture and Buddhism Art of Lao Lan-chang and Luang Pra-bang. The “**Wang-kam Monastery**” was simulated from “**Chieng-tong Monastery**” being recognized the most beautiful Lan-chang Agriculture in World Heritage, Luang Pra-bang of Lao’s People Democratic Republic, the model. The roof of monastery was the bird’s beautiful wing covering 3 levels in order called the silk loaded on the horse agriculture. The front roof included 3 levels. In the back, it included 2 levels. It was consisted of designs priming with black lacquer before covering with gold leaves, and decoration with divinity, god, creature, gold tracery softly wavered and unfolded in harmony with each other on the black surface, the corbel was made of designs similar to Chiengtong Temple. In the back, there were designs decorated with color sheet glass called by Laotian beautiful “**flower design**.”

เริ่มก่อสร้างตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539 โดยมี “พระครุสังฆสมานาธิวัตต์” (จารุ ขุติ ปาโล) เจ้าอาวาสรูปปัจจุบันเป็นผู้ก่อตั้งวัดร่วมกับคณะชาวบ้านนาเวและหมู่บ้านใกล้เคียง เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 ได้รับการประกาศตั้งเป็นวัดในพระพุทธศาสนา มีนามว่า “วัดวังคำ” สังกัดคณะสงฆ์ธรรมยุตินิกาย ต่อมาเมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2545 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พระราชทานเขตวิสุกรรมสีมาแก่วัดวังคำ ต่อมาเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2547 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระราชนมานุญาตให้เชิญตราสัญลักษณ์งานเคลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเคลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2547 ประดิษฐานที่หน้าบันอุโบสถ (สิม) วัดวังคำ วัดวังคำในปัจจุบันสร้างยังไม่เสร็จสมบูรณ์ แต่ก็เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมได้

การพิจารณาความต่างในรายละเอียดก็จะพบว่าโบสถ์หลังนี้ไม่ได้คัดแบบสิมวัดเชียงทองมาทั้งคุ้น เพราะมีรายละเอียดที่แตกต่างกันออกไป เช่น รากบันไดทางเข้าด้านหน้าของวัดเชียงทองทำเป็นบันไดโถนๆ แต่ที่วัดวังคำทำเป็นตัวสิ่งที่สีทอง 2 ตัวประดับอยู่, ที่วัดเชียงทองมีหางอดหัวช้าง (รากน้ำสำหรับสรงน้ำพระพุทธรูป) แต่ที่วัดวังคำไม่มี, บนกลางสันหลังคาที่วัดเชียงทองมีเครื่องยอดที่ชาวลาวเรียกว่า “ซอฟ้า” ที่วัดเชียงทองมี 17 ช่อ ต่างกับช่อฟ้าในบ้านเรา (ส่วนช่อฟ้าในบ้านเราชาวลาวเรียกว่า ໂໂງ) ส่วนที่วัดวังคำทำเป็นพัตร 5 ชั้น 9 ยอด, หน้าวัดเชียงทองทำเป็นลวดลายแบบลาว ส่วนที่วัดวังคำประดับตราสัญลักษณ์งานเคลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถแต่ก็มีส่วนที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนคือพระประธานในวัดที่มี 2 องค์ ซึ่งท่านเจ้าอาวาสบอกว่า นำมาจากความเชื่อโบราณ เป็นปางสะตุ้งมาร กับปางสะตุ้งกลับ ส่วนที่หลังโบสถ์ ช่วงกลางทำเป็นลวดลายประดับกราฟลีหรือลายดอกดาว เช่นเดียวกับที่วัดเชียงคำ แต่ต่างกันตรงรายละเอียดของลาย โดยที่วัดเชียงทองทำเป็นรูปตันทอง (ตันจีว) ส่วนวัดวังคำทำเป็นตันโพธิ์ธรรม เป็นตัน

It construction was started on the 22nd February 1996 by “**Pra-kru Songwon Sa-ma-ti-wat**” (Cha-ran Ka-nu-ti-pa-lo) the present abbot who was a pioneer in temple construction together with villagers of Na-we and the nearby village. On the 7th July 2000, it was announced to be Buddhist Temple in Buddhism called “**Wang-kam Temple**” under Dharma-yud sector. Later on, on the 7th March 2002, His Majesty King allowed Wi-sung-ka-ram temple area for Wang-kam Temple. Then, on the 14th June 2004, Her Majesty Queen Sirikit allowed to give the medal of the glorification ceremony for her in the occasion of The Royal Crest Commemorating the 6th Birthday Anniversary honor on the 12th August 2004, at the front of monastery gable (Sim) Wang-kam Temple. Recently, Wang-kam Temple was not finished but it was opened for tourists.

Considering the differences in details, it would be found that this monastery did not fully imitate the Esan Monastery (Sim) of Chieng-tong Temple since there were differences in details, for example, the handrail in the front entrance of Chieng-tong Temple was made of plain stairs, but at Wang-kam temple 2 golden lions were decorated. At Chieng-tong Temple, Elephant head water through (the gutter for bathing the Buddha image). But, there were no handrails. In the middle of a roof ridge at Chieng-tong Temple, there was fleche called by Laos “**Gable**.” There were 17 gables being different from our temples (the gable was called by Laos “Ngo”). At Wang-kam Temple, there were 5 tiered state umbrella, 9 peaks. Lao Designs were made in front of Chieng-tong Temple. At Wang-kam Temple, the medal of glorification for Her Majesty Queen Sirikit. However,

นอกจากนี้ภายในบริเวณโบสถ์วัดวังคำยังมีความแตกต่างคือมีพระระเบียงล้อมทั้ง 4 ด้าน มีรูปปั้นช้างประดับอยู่ด้านหลัง มีประดับอยู่ด้านข้างเป็นต้น มีการปูอุกตันลั่นทมหรือลีลาวดีหรือตันจำปาของลาวประดับไว้เป็นจุดๆ นอกจากโบสถ์อันงดงามวิจิตรดงามแล้ว ยังมีงานสถาปัตยกรรมพุทธศิลป์อิทธิพลศิลปะล้านช้างปราภูภูให้เห็นอีกมายมายหาจุด เช่น องค์พระธาตุสีทองอร่ามที่ได้รับอิทธิพลมาจากการประดิษฐ์ เวียงจันทน์ แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีปีติยประเทศลาว ศิลปะการเบรี่ยญหลังใหญ่ที่ภายในประดิษฐ์ “หลวงปู่วังคำ” พระประธานศิลปะล้านช้างอันงดงาม มีพระพักตร์แบบเยี่ยมพระศรี ดูเกร่งหรืองามตามเปี่ยมด้วยเมตตาแก่ผู้ศรัทธาสักการะบูชากราบไหว้ มีการสร้างธรรมสถานแบบตั้งเดิมมีลักษณะเป็นธรรมสถานเส้าเดียว ซึ่งมีลักษณะคล้ายธรรมสถานวัดศรีนวล สำหรับเจ่องใน จังหวัดอุบลราชธานี ภายในวัดวังคำยังมีสิ่งน่าสนใจให้ชื่นชมและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้สักการะกันอีกหลายจุด และยังมีบ้านโบราณของชาวผู้ไทยด้วยหลังคาและฝ้าไม้ไผ่จัดแสดงวิถีชีวิตรของชาวผู้ไทยในอดีต อีกทั้งท่านเจ้าอาวาสยังเป็นผู้ร่วมร่วมผู้โบราณในวัดนั้นธรรมผู้ไทยจัดแสดงไว้เพื่อการศึกษาสำหรับญาติโยมและนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวัด ต้องปฏิบัติตามกฎกติกาที่วัดได้กำหนดไว้ คือ สำารวนภายในงานจะห้ามผู้หญิงเข้าก็อย่าเข้า ห้ามนุ่งนอนห่มน้อยมาเข้าวัด เพราะไม่เหมาะสมกับสถานที่พิศกาลเทศา และต้องแต่งกายแบบหนุ่มสาวชาวผู้ไทย โดยที่ประดูทางเข้าวัดมีจุดบริการให้นักท่องเที่ยวได้เปลี่ยนชุดผู้ไทย เพื่อให้เข้ากับบรรยากาศในวัดวังคำ และภาพที่ถ่ายออกมานะและปราภูออกไปในสื่อสาราระบีนจุดขายของวัดวังคำเพื่อเป็นการรักษาวัฒนธรรมและยังเป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาที่ยวเชิงอนุรักษ์ เชิงวัฒนธรรมในจังหวัดกาฬสินธุ์อีกด้วย

พื้นที่บริเวณโดยรอบวัดเป็นทุ่งนาสุดลูกหูลูกตา ที่มีภูเขาล้อมรอบ จึงเป็นที่มาของคำເກອເທວາງ ซึ่งเป็น แหล่งเกณฑ์กรรมที่ผลิตข้าวเหนียวເທວາງกาฬสินธุ์ เป็นข้าวพันธุ์กอเดียว (ข้าวพันธุ์พื้นเมือง) และข้าวพันธุ์ กุก 6 ปลูกได้เฉพาะคุณป้าใบเขตพื้นที่อำเภอເທວາງ

the prominent difference: two principal Buddha images which was informed by the abbot that it was due to ancient belief including flinched devil, and inverted flinch devil. In the middle of behind the monastery, color glass or flower design was decorated the same as Chieng-kam Temple. There were differences in details of the designs. The golden trees (pussy willow) were made at Chieng-tong Temple. Bodhi Dharma trees were made at Wang-kam Temple etc.

Besides, inside Wang-kam monastery area, there were differences: the cloisters surrounded all of 4 sides, the temple or pagoda trees or chumpha were grown for decorating intermittently. In addition to gorgeous monastery, there were Buddha Artistic Art Architecture being influenced by Lan-chang which was seen in many areas, for instance, Bright Golden Color of Pha That being influenced by Pha That Luang Vientiane of Lao People's Democratic Republic. Inside the big sermon hall in a monastery, "**Luang Poo Wang-kam**" (reverend grandfather), the Gorgeous Lan-chang Art of principal Buddha image was placed. The Buddha Image's face was smiling, serious looking, merciful for faithful people to pay respect for. Traditional pulpit in the form of an elaborately carved seat was built in the form of only one post which was similar to the pulpit in the form of an elaborately carved seat at Sri-nuan Temple, Keung-nai District, Ubonrachatani Province. Inside Wang-kam temple, there were interesting things to be appreciated, and sacred objects to be respected for in many places. Furthermore, there were Pu-thai's ancient house roofed with cogon and bamboo wall to show Pu-thai's former lifestyle. Moreover, the abbot collected ancient fabric of Pu-thai culture to be shown and studied by the folks or tourists who visited

the temple. They had to behave themselves according to the temple's rules and regulations: to be physical and mental cautious, ladies could not go to some points and should not be in the buff because it was not suitable for the place or time and place, and they had to dress like Pu-thai youngster. The entrance gate of temple, there were service places for the tourists to change their dress into Pu-tahi style in order to be harmonious with climate inside Wang-kam Temple. It was the impressive place for the tourists' cultural conservative tourism in kalasin Province as well.

The surrounding area of temple was the endless farm being surround with mountain. So, it was called Kao-wong where was agricultural origin producing Kalasin sticky rice, the single cluster (local rice variety), and RD 6 which could be grown only in-season rice field in the area of Kao-wong District, Ku-shi-narai District (only in Na-to Sub-district and Nong-hang Sub-district) and Naku District (only in Naku Sub-district and bakaew Sub-district) Kalasin Province where it was the area with high calcium and silicon, dry cool weather, little water. In addition, the farmers in the area didn't use chemicals but put the organic fertilizer for consuming themselves. When, there was remnant from consumption, it was sold. As a result, the quality of Kao-wong sticky rice was standardized. When it was steamed, it would be very soft, tender, and fragrant. Besides, it's taste still included the natural smell of local rice. It was not wet sticking at one's hand. When the steamed rice was kept in the casserole for hours until it was cold, it still kept its smooth, and could be kept all day long. Consequently, "**Kao-wong sticky rice**" was famous and recognized by consumers as well. It's the starting point "**Kalasin is a special economic zone is the city of rice**"



อำเภอโกกุณารายณ์ (เฉพาะตำบลนาโภ และตำบลหนองห้าง) และอำเภอภาณุ (เฉพาะตำบลนาคูและตำบลบ่อแก้ว) จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีแหล่งเชี่ยมและชิลิกอนสูง อาณาจักรแห่งน้ำน้อยประกอบกับเกษตรกรรมในพื้นที่ใช้วิธีการปลูกแบบไร้สารเคมี ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อบริโภคเอง และเมื่อเหลือจากการบริโภคจึงนำออกจำหน่าย ส่งผลให้ข้าวเหนียว夷าวงกาฬสินธุ์มีคุณภาพได้มาตรฐาน เมื่อนึ่งสุกจะอ่อนนุ่มและหอมมาก ประกอบกับรสชาติยังคงความหอมแบบธรรมชาติของข้าวพื้นเมือง ไม่แห้งติดมือและข้าวที่นึ่งแล้วเมื่อเก็บไว้ในภาชนะที่ปิดหลายชั่วโมงจนข้าวยืนยันรักษาความอ่อนนุ่มไว้ได้ซึ่งสามารถเก็บไว้รับประทานได้ตลอดทั้งวัน จึงทำให้ “ข้าวเหนียว夷าวง” มีชื่อเสียงมีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับเป็นที่นิยมของผู้บริโภคอีกด้วย จึงเป็นจุดเริ่มต้น “กาแฟสินธุ์ เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ คือ เมืองแห่งข้าว”



พาเสวยภูพาน

เป็นหน้าผาบริเวณเทือกเขาภูพาน ตั้งอยู่ร้อยต่อร้อยหัว่ง จังหวัดกาฬสินธุ์ กับ จังหวัดสกลนคร ในเขต ตำบลลุมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2498 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จเยี่ยมเยือนรายภูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทรงเสด็จพระราชดำเนินมาจากการเดินทางนักภูพานราชานิเวศน์ จังหวัดสกลนคร จะไปจังหวัดมหาสารคามตามทางหลวงสายสกลนคร-กาฬสินธุ์ หมายเลข 213 เมื่อเสด็จถึงอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ บริเวณเทือกเขาภูพานได้หยุดพัก ทรงพระเกณย์ราษฎร์ทั่วถ่องกลางชัตติอันดงคงงามของหุบเขาตลอดจนวิวทิวทัศน์บนหน้าผาที่สวยงาม และได้เสด็จประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ณ หน้าผาแห่งนี้ เดิมชาวบ้านเรียกว่า “พารังแร้ง” ต่อมากาฬสินธุ์

Pa-sa-weuy Pu-pan

It was a cliff in the area of Pu-pan, mountain range situated at the fringe between Kalasin Province and Sakon-na-kon Province in the area of Somdech Sub-district, Somdech District, Kalasin Province. On the 15th November 1955, His Majesty King Bhumibol Adulyadej and Her Majesty Queen Sirikit proceeded to visit the citizen in the North Eastern Region. They went from Pu-pan Royal Palace, Sakon-na-kon Province to go to Mahasarakam province along the route of Sakon-na-kon highway 213. When they arrived Somdech District, Kalasin Province, Pu-pan mountain range, they stopped for a rest. They were happy with beautiful scenery of valley and cliff, and had lunch at this mountain range where it used to be called “**Pa-rung-rang**” (Vulture’s Nest Mountain). Later on, Kalasin Citizen were aware of royal grace of His Majesty King Bhumibol Adulyadech, the 9th reign, and Her Majesty Queen Sirikit who stopped to have their lunch at this cliff. So, this place was called “**Pa-sa-weuy**” (Lunch Mountain) which was situated on chasm and sheer rock. It was called by villagers “Hew-ham-hod” on Pa-sa-weuy Cliff where people could view its scenery and take a rest very well.

Pu-thai-koke-kong Cultural Village

สำนักในพระมหากาฬรุณารักษ์คุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่ทั้งสองพระองค์ที่ได้ทรงประทับเสวยพระกระยาหารกลางวัน ณ หน้าผาแห่งนี้ จึงเรียกที่ประทับนั้นว่า “**ผาเสวย**” ลักษณะหน้าผาตั้งอยู่บนเหวลึก หน้าผาสูงชัน ชาวบ้านเรียกว่า “**เหวทำหม้อ**” บนหน้าผาเสวยภูพานสามารถทัศนีขภาพและเป็นที่พักผ่อนได้เป็นอย่างดี



หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทยโกกโกง เป็นหมู่บ้านของชาติพันธุ์ผู้ไทย

ตั้งอยู่ในตำบลคลุกด้วง อำเภอคลุนราษฎร์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้รับรางวัลเด่น กินรีเงิน ในปี พ.ศ. 2551 จากกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา เนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่ยังคงรักษาขนบธรรมเนียม วิถีชีวิตของกลุ่มชาวผู้ไทยดั้งเดิมไว้ ทั้งในเรื่องการดำเนินชีวิต การแต่งกาย ภาษาถิ่น ตลอดจนการสืบสานอัตลักษณ์ และวัฒนธรรมสู่เยาวชนรุ่นหลัง ได้เรียนรู้และสืบสานกันตลอดไป นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปสัมผัสถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวผู้ไทยได้ด้วย การพำนักระเบนโถมสเตย์ ซึ่งเริ่มต้นจากเมื่อในปี พ.ศ. 2541 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยร่วมกับจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้สนับสนุนให้หมู่บ้านโถมโกกโกงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมผู้ไทยและแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ มีเอกลักษณ์ทางภูมิปัญญาท่องถิ่นอัตลักษณ์แห่งชาติพันธุ์อีกด้วย ซึ่งเป็นจุดเด่นที่สำคัญ รักษาวัฒนธรรมของบรรพบุรุษไว้อย่างดี เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมผู้ไทย มีลักษณะภูมิอากาศเย็น เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว พักผ่อน ซึ่งตั้งอยู่บริเวณเชิงเทือกเขาภูพานในช่วงฤดูหนาวจะสวยงามมีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ตามภูเขาอ่อนหมู่บ้าน

ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดี ในรูปแบบโถมสเตย์มีนักศึกษาที่ห้องถินนำชมวิถีชีวิตและความเป็นมาของหมู่บ้าน โดยมีศูนย์วัฒนธรรมผู้ไทยสถานสายไหมชุมชน ตั้งอยู่ภายในวัดของชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วยอาคารล้านกิจกรรมวัฒนธรรมผู้ไทย และศาลาพาแหง เพื่อให้เป็นสถานที่ต้อนรับและจัดแสดงอัตลักษณ์แห่งชาติพันธุ์ผู้ไทย เช่น พิธีบายศรีสุขวัฒน์ พิธีเหย้าหรือการรักษาผู้ป่วยแบบพื้นบ้าน การรับประทานอาหารพื้นบ้านของชาวผู้ไทย แบบพาแหง ชุมการแสดงศิลปะการแสดงของชาวผู้ไทย การทำกิจกรรมแบบการมีส่วนรวม เช่นทำขันหมากเบิง การตัดเย็บและออกแบบเสื้อโดยใช้ผ้าหอพื้นบ้าน การลงแขกดำเนินช่วงฤดูฝนตลอดจนการเก็บเกี่ยวข้าวในฤดูหนาว กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสาธารณะ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น น้ำตกตากสูง ศึกษาพันธุ์ไม้ต่างๆ ตลอดจนโบราณสถานที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เช่น วัดพระธาตุพนม วัดพระมหาธาตุเจดีย์ ฯลฯ ที่อยู่ห่างจากหมู่บ้านไม่เกิน 10 กิโลเมตร ที่นี่เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และศิลปะที่สำคัญของชาติไทย

:

Pu-thai Ethnic Village

Situated at Good-wa Sub-district, Ku-shi-narai District, Kalasin Province. It was award silver half-bird half-woman by The Ministry of Tourism and Sports since it was the village where traditional Pu-thai' culture and tradition were maintained including their lifestyle, costume, local language. They also carried on their identity as well as culture to be learned and continued by their young generation further. The tourists could travel to touch Pu-thai' lifestyle and culture by staying at home stay stared from 1998. The Tourism Authority of Thailand collaborated with Kalasin Province to promote Koke-kong Village to be conservative tourism of Pu-thai Culture as well as Ecotourism, local wisdom identity, ethnic identity. Besides, they also maintained their traditional lifestyle as well as their ancestor's culture very well. It was the origin to transfer Pu-thai' art and culture including cold weather being suitable for travelling and resting situated at Pu-pan foothill. During rainy season, the village atmosphere would be beautiful including fertile forest in the mountain around the village.

The tourists would be entertain warmly in the style of homestay. The local guide would lead them to see lifestyle and background of village. Pu-thai Cultural Center for village relationship building situated inside community including Pu-thai activity field building and Pa-lang Pavilion, being used as a place for invitation as well as identity exhibition of Pu-thai ethnic such as wrist binding ceremony, Tao ceremony or folk treatment, Pu-thai' local dinner called Pa-lang, Pu-thai' art performance, participative activity such as Kun-mak-beng, embroidery and designed dress by using local woven fabric, gathering for growing rice during rainy season, and harvesting during winter, practicing good deeds for public, natural tourism such as Tad-soong water fall, studying various seedlings and herbs based on local text, appreciating Pu-thai' lifestyle in ancient homestay house with lively smiling of Pu-thai citizen at Ban-koke-kong, kalasin Province.





ສຫັບຂັນຮົດໄດ້ໂນໂຮດ

ຕານໄດ້ໂນເສາຮ່າຍບຸລຸນໃນວັນຈົນຂອງຄົນຜູ້ລາວອື່ສານ ສຫັບຂັນຮົດເມືອງພະເອາຊະນະຄຣອງໄຈ

“ລານພາຂ້າວ ມ່ອງເໜີແອງ ແກລ່ອງເຮືອນວັນຈົນຂັນຮົດ”

ມະ ດານນສາຍບຸລຸນ ໄດ້ໂນໂຮດ ອຳເກອສຫັບຂັນຮົດ ຈັງຫວັດກາພລິນຮູ້ ເປັນແຫຼ່ງທ່ອງເຖິງໄໝນເຫັນເຊີງວັນຈົນທີ່ເກີດຈາກ ກາຣ່ວມມືອກັນຂອງຫາວຳນາເຫດຕຳນລໂນນບຸຮີກັບກາຣສັນຈາກອົງກາຣວັງໃຫ້ອັນໃນເຫດອຳເກອສຫັບຂັນຮົດ ຈັງຫວັດກາພລິນຮູ້ ໂດຍອາສີຍຄວາມໂດດເດັ່ນໃນດ້ານແຫ່ງທ່ອງເຖິງທີ່ມີອູ່ມາການຍັດງຳຂ້າງກູ້ທີ່ວ່າ ສຫັບຂັນຮົດຮົ່ວມຍິ່ນ ພະພຣໜກູສິງໜໍ້ ສາຍຍິ່ນເຂື້ອນລຳປາວ ກູ້ຄ່າວພຣະນອນ ພັກຝອນແຫລມໂນນວິເຕຍ ອາເບຕໄດ້ໂນເສາຮ່າຍ ກູ້ນ້ຳຂ້າວ ສັຕິວິໄລກ ສ້ານປີ ຈຶ່ງໃຫ້ພື້ນຖານນີ້ສ່ວັງອັດລັກຍົນໄໝ່ມໍ່ຂຶ້ນມາເພື່ອສອດຮັບກັບເມືອງແຫ່ງກາຣທ່ອງເຖິງວັນຈົນຂັນຮົດໄທ ຂອງຫາວຳເກອສຫັບຂັນຮົດທີ່ວ່າ “ນຸ່ງຈິນ ຕໍ່ສາດ ຕັກບາຕຣຖຸກວັນສາຮ່າ 9 ວັດ” ໂດຍທຸກເຂົ້າວັນເສາຮ່າຍພະຄຸມເຈົາຈາກ 9 ວັດ ໃນເຫດເທິກາລຳຕຳນລໂນນບຸຮີແລະຕຳນລກູສິງໜໍ້ ຈຳນວນນັບຮ້ອຍຮູປ ຈະຮ່ວມມືພາບາຕ ອື່ອບາຕຣເຮີຍຮາຍໄປບັນດັນ ສາຍບຸລຸນ ຈຶ່ງມີຄວາມຍາວກວ່າ 800 ແມຕ ມີເທົ່າພູທສາຕັນນິກາຫນສວມເລື່ອພື້ນເມືອງສີຂາວ ຜູ້ໜຸງນຸ່ງຈິນໄໝນ ຈິນຜ່າຍ ນັ້ນເຮີຍຮາຍສອງໜ້າທາງ ບນດັນທີ່ມີຫ້ອງແດວເກ່າງ ບຣາຍກາສຣາວເມື່ອປັບປຸງສັກຮາຊ 2510 ຈຶ່ງເດີມອຳເກອສຫັບຂັນຮົດ ຕັ້ງອູ່ທີ່ຕຳນລໂນນຄົດາ ດ່ວຍເມື່ອປະມາດປີ ພ.ສ. 2509 ໄດ້ມີໂຄຮງກາຣສ່ວັງເຂື້ອນຫລປະກາຕາ ເຖິງລຳປາວ ທີ່ອັນລຳປາວ ທຳໃຫ້ນໍ້າທ່ວມ ທີ່ວ່າກາຣອຳເກອແລະເຫດເກຣຍຮູກົງກິຈກາຄ້າ ຕ່ອມາເມື່ອປີ ພ.ສ. 2510 ອຳເກອສຫັບຂັນຮົດຈຶ່ງຍ້າຍມາຕັ້ງໄໝ່ມ່ອູ່ທີ່ຕຳນລກູສິງໜໍ້ (ປັ້ງຈຸບັນເປັນຕຳນລໂນນບຸຮີ) ຈາກລົງປັ້ງຈຸບັນ ດັນສາຍນີ້ເປັນດັນສາຍແຮກອອນມືອງທີ່ຢັງບອວລໄປດ້ວຍບຣາຍກາສກາຮ

ພຶ້ງພາອາສີເກື້ອງລູກຜູກພັນ ຂ່ວຍເຫຼືອຈຶ່ງກັນແລະກັນ



ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ ร่วมร่วงคงก้ากับชาวบ้านโนนบุรี อำเภอสหสันนช์ จังหวัดกาฬสินธุ์

Dino Road Sa-has-sa-kan : Merit Dinosaur Road in Esan Pu-lao Culture Sa-has-sa-kan: the city of dharma in mind

**“Lan-pa-kao (Dining area), Mong-sao-me-hang (Resting place for being energy and refreshing),
Learning Center in Esan”**

At the merit Dino Road, Sa-has-sa-kan District, Kalasin Province, was a cultural tourism place occurred by collaboration of villagers in None-bu-ri Sub-district as well as support by local public sector in the area of Sa-has-sa-kan District, Kalasin Province. According to its prominent in various tourism origins like the motto **Pleasant Sa-has-sa-kan, Brahma Pu-sing, Beautiful Lam-pao dam, Reclining Buddha Pu-kao, None-wi-sed Resting, Dinosaur Arcade, Pu-gum-kao, Million Year Creature**. Therefore, this area was used for being tourism city based on Thai Cultural Lifestyle of Sa-has-sa-kan people that **“Wearing Sarong, Making Mat, Giving food to a Buddhist’s Monk at 9 temples every Saturday.”** On Saturday morning, hundred monks from 9 temples in None-buri Sub-district Municipality and Pu-sing Sub-district would receive food offerings and hold the Sabbaths walking along the merit street with over 800 meters long. The Buddhists wore white local blouses. The women wore cotton sarong, and sat along both pavements. There were old row houses with climate in 1967. In former time, Sa-has-sa-kan District located at None-si-la Sub-district. In 1966, the project in establishing the irrigation dam called Lam-pao Dam was launched. Consequently, there was drainage flood at District Office and Economic Area. Later on, in 1967, Sa-has-sa-kan District was moved to Pu-sing Sub-district (None-buri Sub-district in the present) until now. So, this road was the first road of city surrounded with help, support, and connection with each other.



สหสันนช์ได้โนໂຮດເປັນຄົນສາຍນຸ້ມໃນວັດນີ້ຮ່ວມ
ຂອງຄົນຜູ້ລາວອື່ສານ ໃນບຣາຍາກາສຄົນທີ່ສອງຂ້າງ
ທາງເປັນຫົ່ອງແຄວໄມ້ເກົ່າ ຖຸກຄືນວັນສຸກຮົ່ງເຂົ້າວັນເສາວ໌
ຂອງທຸກສັປາດ້ ຈະມີກາຈັດກິຈກະນົດນັດນັກແໜ່ງນີ້
ກາຮອກຮ້າວັນຈຳໜ່າຍສິນຄ້າພື້ນເມື່ອງ ກາຮແສດງວິຊີ່ຫິວິດ
ອັນເຮືອນຈ່າຍຂອງຄົນໃນສັນຍາເມື່ອກັ້ງອູ້ຢ້າມເກອກເກົ່າ ເຊັ່ນ
ຮ້າວັນຢູ່ອຸນຍຸກ ຮ້າວັນຄອງກໍາ ໄດ້ຮັບຄວາມນີ້ຍົມມາຕັ້ງແຕ່
ປ.ສ. 2480 ສມ້າຈອມພລ ປ.ພິບູລສົງຄຣາມ ດໍາຮັງດໍາແໜ່ງ
ນາຍກຣູມນັດຕີ ກ່ອນສົງຄຣາມໂລກຄຣັ້ງທີ່ 2 ສົງຄຣາມທ່າ
ເອເຊີຍນູ່ພາ (ປ.ສ.2484-2488) ທຳໄທ້ປະເທດໄທກຕອງຢ່າງ
ໃນກາວະໜ້າວຍາກໜາກແພງ ສັນສານ ແລະ ກໍາລັງເພື່ອຍຸ່ນຫຳ

ອູ້ກັບກາຮັກຄາມທັງທາງແສນຍານຸ້ກາພແລະວັດນີ້ຮ່ວມ
ຕ່າງໆຫາຕີ ຮັກສາລາຈອມພລ ປ.ພິບູລສົງຄຣາມ ສ້າງກໍາຫັນດ
ກູ້ເກົມທີ່ ໃຫ້ຂໍາຮາກກາຮແລະປະຈານຄື່ອປົງບັດຕີຍ່າງ
ມີແບນແພນ ຕັ້ງແຕ່ກາຮສົມໝວກ ສົມເກືອກແລະກາຮໃໝ່
ກາຍາກາລາງທັງໝົດນີ້ເພື່ອໃຫ້ຄົນໃນຫາຕີຄົມໄອຮຍ່າຮ່ວມ
ເມື່ອກາຮຮ່າງເປັນທີ່ນິຍົມ ກີ່ເທົ່າກັນເປັນກຸສໂລນາຍຂອງ
ຈອມພລ ປ.ພິບູລສົງຄຣາມ ໃນກາຮນຳງຸງຫວັງຂອງຮາຍຄູວ່າ
ປະສົບຄວາມສໍາເລົງ ມີ່ນ່ວຍຈານຂອງຮັກໄດ້ສັນອົນໂຍບາຍ
ໂດຍກໍາຫັນດໃຫ້ວັນພຸດຄອນນ່າຍເປັນເວລາຫຼຸດຮາກກາຮມາ
ຮ້າວັນກັນເລີຍທີ່ເດືອກ ຕ່ອມາມີ່ສົງຄຣາມສົນ ຄະນະຮ້າວັນ
ຕ່າງໆ ເຮັມຍືດຮ້າວັນເປັນອາພມືກາຮຮັບຈ້າງແສດງຕາມການ
ຕ່າງໆ ໂດຍເລັກພະງານວັດ ເປັນກາຮຮ່າງແບນຈຳກັດເວລາຮ້າ
ໃຊ້ເສີບນັກຫົວເປົ່າເປັນສັນຍາມໝາດເວລາ ໄກຈະຮ້າ
ກີ່ຕ້ອງໄປໜີ້ບັດຕີເລືອກນາງຮ້າວັນເປັນຫຼູກທີ່ໄດ້ຮັບ
ຄວາມນິຍົມພອສົມກວຣີໃນຫ່ວງເວລາໜີ້ຮ້າວັນຈົ່ງມີໃຫ້ສີລປະ
ພື້ນນັ້ນແບນຮ້າໂທນອົກຕ່ອໄປ ຄຣາວແຮກຮັກສາລສັນຍ
ຈອມພລ ປ.ພິບູລສົງຄຣາມ ອີດຫາວິທີເຫັດຫຼືປວັດນີ້ຮ່ວມ
ກາຮເລີນ ຮ້າໂທນແບນພື້ນເມື່ອງໃນແຕ່ລະທ້ອງຄົນໃໝ່ມີ
ຮະບັບເນີນເຮືອນບ້ອຍຫົ່ນ ແລະເປັນເລີຍຫຼືເຮືອນໃໝ່ວ່າ “ຮ້າວັນ”
ຕ່ອມາມີກາຮຮ່າວັນກັນເປັນຄະນະຮ້າວັນ ພັນນາທ່າຮ້າມໂດຍ
ບາງເພັນໃຊ້ຄື່ກາຮເຕັ້ນຂອງຕ່າງໆຫາຕີມາພສມມີເພັນ
ຈັງຫວະໃໝ່ໆ ເຊັ່ນ ຈັງຫວະຄອງກໍາຫົວ້າກາຮຮ່າວັນແບນຮ້າ
ຫາວຍເຊັ່ນ ເພັນວັນນີ້ເປັນວັນນິ້ນເຮົາ ໃຫ້ຈັງຫວະຄອງກໍາຫົວ
ຄົວນາແລະມີກາຮສ່າຍະໂພແບນຫາວຍ ອໍາເກອສຫ້ສັນນີ້
ໄດ້ມີກາຮກ່ອຕັ້ງຄະນະຮ້າວັນຫົ່ນ ສາມີສະໜັກຫົວ້າກໍາຫົວ
ສ້າກັນໃນອຸດືຕ ແລະຮ່ວມກຸ່ມກັນທໍາກາຮແສດງຮ່ອຍນາ
ຈັງຫວະນັ້ນໂນບູຮີນໍາມາທໍາກາຮແສດງຕ້ອນຮັບນັກທ່ອງທີ່ໄວ
ຈົນລົງປັງຈຸບັນ ນອກຈາກນີ້ຍັງມີທີ່ພັກໂຮມເສດຍໄວ້ຮ່ອງຮັບ
ນັກທ່ອງທີ່ໄວ້ເພື່ອຄ້າງແຮນ ເພື່ອເຍື່ນໝາຍສະຖານທີ່ທ່ອງທີ່ໄວ
ສໍາຄັນໃນອໍາເກອສຫ້ສັນນີ້ ເຊັ່ນ ວັດພຸທທະວາສ ກູ່ສິງຫໍ່
ມີບັນໄດ້ສວັຣຣີ 654 ຫົ້ນ ເພື່ອຫົ້ນໄປກຣາບນັມສກາຮາຂອ
ພຣພຣະພຣໝກູມປາໄລ ຂະວິວທິວທັນອໍາເກອສຫ້ສັນນີ້
ເກື່ອນດຳປາວ ແລະພິພິທີກັນທີ່ສົຣິນທຣ ຮ້ອອັບພິພິທີກັນທີ່
ໄດ້ໂນເສາຮ້າກູ່ກົມຫົວ ເປັນພິພິທີກັນທີ່ແລະສູນຍົງຈີຍເກື່ອງ
ກັບໄດ້ໂນເສາຮ້າ ທີ່ສົມນູ່ຮັນແບນແລະໄຫ້ຜູ້ທີ່ສຸດໃນເອເຊີຍ
ຕະວັນອອກເສີຍໄດ້ອົກດ້ວຍ

Sa-has-sa-kan Dino Road was a merit one in culture of Esan Laos with climate which the old wooden row houses locating on both sides of the road. The activities would be organized on this road every Friday and Saturday of every week including the booth for local items selling, exhibition for showing the simple lifestyle of people while they were living in old district, for instance, a folk dance somewhat like ballroom dancing now revived, conga folk dancing, being popular since 1937 during Marshall P. Piboon-songkram hold a position of Prime Minister before Word War 2, The Greater East Asia War (1941-1945). Consequently, Thailand was in the famine and confused situation, and faced with threatening from both of military force and foreign culture. The government by Marshall P. Piboon-songkram offered rule and regulation for the government officials as well as Thai people to follow strictly from hat wearing, shoes wearing, and language using. All of these rules were determined so that Thai citizen would be civilized. When Thai folk dance was popular, it would be Marshall P. Piboon-songkram's well thought out course of action for people's consoling to be successful. The policy was served by government office since the Thai folk dancing would be offered in the afternoon of Wednesday. When the war was stopped, many Thai Folk Dance Bands started to do for a living. They were employed to show at many celebrations especially the temple fair or fun fair. It was a folk dance with limited time using the whistle blow to inform the time to be over. The person who wanted to dance had to buy a ticket and choose the dancer

to be one's partner. It was a popular business for a period of time. Therefore, the Thai folk dance was not folk art like Ram Tone anymore. The first time, Marshall P. Piboon-songkram's government tried to find how to promote the art and culture, Ram Tone to be more organized, and changed its name to be "**Folk Dance**" or Ram Wong. Later on, they joined together to be folk dance band, and created dancing posture. The foreign dancing postures were mixed in some songs. There were new steps such as conga or shaking one's hip back and forth like Hawaiian style. In the past, Thai folk dance bands were set up in Sa-has-sa-kan District at the government official club of sa-has-sakan District, and showed since then until Ban-none-buri performed to greet the tourists until now. Besides, there were home stays to serve the tourists for staying overnight, visiting the attractive location in Sa-has-sa-kan District such as Buddhawas Pusing Temple included 654 heaven stairs to pay respect and asked for blessings from Pra Brahma Paolo, and sightseeing Sa-has-sa-kan District and Lampao Dam, Sirindhorn Museum, or Pu-koom-kao Dinosaur Museum where it was the most perfect and biggest museum and research center in South East Asia as well.

วัดอ่างมโนราห์

บ่อน้ำพระอินทร์ อิ่มพญานาค

เป็นสำนักสงฆ์กลางป่าใกล้กับพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติดงแม่เพด จังหวัดกาฬสินธุ์ ในเขตพื้นที่อำเภอโนน จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามคำวัญของอ่าเภอโนน “ยอดแหงแหงแหงสมบัติ ราชภัฏโอล้อ อ่างมโนราห์กกลางดง ลอยกระถุงหนองค่อนเตเรียม ดินดีเยี่ยมหนองดินจี้ หัวนักหมีหนองบัวใน ห้วยหนองใหญ่แหงประมง” วัดอ่างมโนราห์เป็นพุทธสถานที่ส่งน้ำเสบหมายสำหรับการปฏิบัติธรรม วิปัสสนากรรมฐาน มีลานหินและทุ่งหญ้าที่สวยงามลายล้อมด้วยภูเขาพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติดงแม่เพด ภายในวัดมีสถานที่ศักดิ์สิทธิ์มากมาย เช่น พระพุทธรูปเกษรซึ่งเป็นพระประธานของวัดสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2506 ชาวบ้านคงแม่เพดพบพระพุทธรูปไม่ผิดนัดในบ่อบริเวณดงกล่าวว่าจึงแจ้งให้ไปยังนายอ่าเภอเมืองกาฬสินธุ์ในสมัยนั้นพร้อมด้วยชาวบ้านคงแม่เพด จึงอัญเชิญขึ้นประดิษฐานบนแท่นปูนแล้วก่ออิฐถือปูน ไม่ก็ทับพระพุทธรูปไม่นั้นแล้วบรรจุเกสรดอกไม้ที่ชาวบ้านมากราบไหว้จึงตั้งชื่อว่าพระพุทธรูปเกษร หรือ ชาวบ้านเรียกหลวงปู่เกสร โดยเชื่อว่าเทวตาที่ปักปักรากนายพระพุทธรูปซื้อหลวงปู่เกสรของพูน ได้อัญเชิญพระชาตุบูรจุบันของเจดีย์แก้วประดิษฐานบนยอดพระเม้าลี่พระพุทธรูปเกษร เพื่อให้พุทธศาสนาพิชชันได้กราบไหว้สักการะบูชา บ่อน้ำพระอินทร์ซึ่งเป็นบ่อหินบนภูเขา มีความลึกประมาณ 5 เมตร ในป่าภายในวัดซึ่งเป็นบ่อน้ำสักดิ์สิทธิ์ที่มีน้ำตาลอดตั้งปี ในฤดูแล้งน้ำในบ่อจะมีระดับเท่าเดิม ชาวบ้านที่มีความเชื่อและศรัทธาจะมาบ่อน้ำในบ่อไปใช้รักษาโรคตามความเชื่อของคนอีสาน อีกทั้งใช้ประกอบพิธีกรรม สะเดาะห์เคราะห์ เสริมดวงชะตาบารมี ภายในวัดยังมีถ้ำซึ่งมีความเชื่อว่าพญานาคอาศัยอยู่อยู่รักษาวัด และปักปูรักษาคนที่มาทำบุญอีกด้วย



Ang Manora Temple

Indra Pool, Serpent Area

It was the monastery in middle of forest next to Dong-ma-pad national forest, Kalasin Province, in the area of Na-mon District, Kalasin Province, based on the motto of mon District “***Tot-Kaeng, Property Origin, Grand Rajabhat, Ang Manora Reservoir in the middle of forest, Con-trium Loi Kratong Festival, Excellent Nong-din-chi Soil, Nong-bua-nai Mud Mee Fabric, Nong-yai Brook : Fishery Area.***” Ang Manora Temple was a peaceful temple being suitable for dharma practice and meditation in the Buddhist manner very much. There were beautiful rock and grass field surrounded by mountain in the area of Dong-ma-pad National Forest. There were many sacred places inside the



temple, for instance, Ke-son Buddha Image, the biggest Buddha image of temple, built in 1963. The villagers of Dong-ma-ped found wooden Buddha image in the ground of that area. So, they informed mueang kalasin sheriff. Then, the sheriff and Dong-ma-ped people invited to the cement, built the brick covered that wooden Buddha image, and put the pollen for paying respect. Therefore, the Buddha image was called "**Ke-son Buddha Image**" or Luang-pu Ke-son by villagers since they believed that the god who protected the Buddha image called "Luang-pu-tep Tongpoon" invited the Buddha's relic on glass, the top of Ke-son Buddha Image's topknot for people to pay respect. Indra's pool was a rock pool on the mountain. It was 5 meters deep in the forest inside the temple. It was a sacred pool with water throughout the year even in Summer, the water in the pool was in the same level. The villagers who believed and trusted it, would ask for water for treating the disease based on belief of Esan people, and for using in ritual to be used for changing one's bad fortune through the ceremony or strengthen horoscope. There was a cave inside the temple based on the belief that the great serpent would protect those who performed meritorious deeds as well.

ເອກສາරົ່າງອີງ

ຄະນະກຣມກຣາແລະຄະທຳການຈັດທຳເອກສາຮ່າງດໍານາຜ້າໄໝມແພຣວາກພລິນຟູ້. ແພຣວາຮີນີ້ແໜ່ງໄໝມ.

ກາພລິນຟູ້. 2552.

ຄະນະກຣມກຣາແລະຄະທຳການຈັດທຳເອກສາຮ່າງດໍານາຜ້າໄໝມແພຣວາກພລິນຟູ້. ເສັ່ນໜີແພຣວາຄູມີປັບປຸງກາພລິນຟູ້.

ກາພລິນຟູ້: ໂຮງພິມພື້ນໜຸ່ມສຫກຮົມກົດການເກຍຕຣແໜ່ງປະເທດໄທ. 2553.

ຈັງຫວັດກາພລິນຟູ້. ໄກພລິນຟູ້. ກຽງເທພາ : ໂຮງພິມພື້ນໜຸ່ມສຫກຮົມກົດການເກຍຕຣແໜ່ງປະເທດໄທ. 2525.

_____ . ຈັງຫວັດກາພລິນຟູ້. (ອອນໄລນ໌).

ແໜ່ງທີ່ມາ : <http://www.kalasinnews.com/news/content/view/702/38/>. (10 ກຣກໆກວາມ 2560).

ອວິລ ຈັນລາວງ. ຜູ້ໄທຢໍາເລີກກາພລິນຟູ້. ກາພລິນຟູ້: ໂຮງພິມພື້ນໜຸ່ມໄດ້. 2515.

ໄທຍຮັງ. ເລີ່ມພັດນາ “ພາເສວຍ” ຈາກີກໃນປະວັດຄາສຕ່າ. (ອອນໄລນ໌).

ແໜ່ງທີ່ມາ : <http://www.thairath.co.th/content/539674>. (10 ກຣກໆກວາມ 2560).

ນຸ້ມົນ ກູດເຊ. ພົງຄາວດາເມືອງກາພລິນຟູ້ ແລະປະວັດເມືອງບື້ນຍຸກເກົ່າ. ກາພລິນຟູ້: ຈິນຕົກັນທີ່ກາພິມພື້ນໜຸ່ມ. 2525.

ບິນ ບຸດຣີ. “ວັດວັງຄໍາ” ວິຈີຕຽນຄໍາ...ມູນໄໝມ່ວນທີ່ແໜ່ງ “ກາພລິນຟູ້”. (ອອນໄລນ໌).

ແໜ່ງທີ່ມາ : <http://www.manager.co.th/travel/viewnews.aspx?NewsID=9570000134115>.

(10 ກຣກໆກວາມ 2560).

ພ່ຽງສຸດາ ນນທຄຣ. ພາເສວຍ...ພາແໜ່ງຄວາມຮະທິກ. (ອອນໄລນ໌).

ແໜ່ງທີ່ມາ : <https://www.gotoknow.org/posts/491892>. (10 ກຣກໆກວາມ 2560).

ກູວຸດລ ຄຣີເຣີ. ສັກຝ່າຍແກ້ວແພງໄໝນຄໍາ. ສາບັນການາ ຄືລປະແລະວັດນັບຮຽນ ມາວິທຍາລ້ຽງຮາກກູ້ສກລນຄຣ. 2556 .

ມຣດກູມີປັບປຸງກາທາງວັດນັບຮຽນ. ຮ້າວງຄອງກໍາ. (ອອນໄລນ໌).

ແໜ່ງທີ່ມາ : <http://ich.culture.go.th/index.php/th/ich/performing-arts/236-performance/323----m-s>.

(10 ກຣກໆກວາມ 2560).

ມາຫາດໄທ ກະທຽວງ. ປະວັດມາຫາດໄທສ່ວນກູມີກາກ ຈັງຫວັດກາພລິນຟູ້. ກາພລິນຟູ້: ປະສາກາກພິມພື້ນໜຸ່ມ. 2531.

ຄືລປາກຣ ກຣມ. ພັດນາກາຮາກປະວັດຄາສຕ່າ ເອກລັກຍໍ່ແລະກູມີປັບປຸງ ຈັງຫວັດກາພລິນຟູ້. ກຽງເທພາ: 2542.

ສ່ວນເສີມວັດນັບຮຽນ ກຣມ. ກະທຽວງວັດນັບຮຽນ. ຄືລປິນແໜ່ງໜ້າ ພູກສັກຮາ 2559. ກຽງເທພາ :

ໂຮງພິມພື້ນກໍາກົດການສົງຄະຣະທີ່ທ່ານີ້ກີກ. 2560.

ສໍານັກງານວັດນັບຮຽນຈັງຫວັດກາພລິນຟູ້. ລາຍຝ່າຍື່ນເມືອງ ຈັງຫວັດກາພລິນຟູ້. ກາພລິນຟູ້: ກາພລິນຟູ້ກາພິມພື້ນໜຸ່ມ. 2549.

ສຸຂານາດ ບຸນຍຸເທິງ. ວິຈີຕຽນແພຣວາ ມຣດກູມີປັບປຸງສູ່ຮາງຮີນີ້ແໜ່ງໄໝມ. ຂອນແກ່ນ: ຄີຣິກັນທີ (2497).2558.

ສຸກວາດີ ຕຸ້ມເງິນ. ກາຮອກຜ້າແພຣວາບ້ານໂພນ ອຳເກອດຄໍາມ່ວງ ຈັງຫວັດກາພລິນຟູ້. ມາຫາສາກາມ:

ປັບປຸງໝາຍືນິພົນົງ ສຄ.ມ. ມາວິທຍາລ້ຽມມາຫາສາກາມ. 2538.

ສຸດຍອດຂ້າວໄທຍ. ຂ້າວໜ້າຍືວເຂວາງກາພລິນຟູ້ ຂ້າວຄຸດວິສຍ ກາພລິນຟູ້. (ອອນໄລນ໌).

ແໜ່ງທີ່ມາ : <http://topthairice.com/project/sticky-rice-khawwong/>. (10 ກຣກໆກວາມ 2560).

References

Boontiang, Suchanat. (Editor) . **Artistic Prae-wa: Wisdom Inheritance into Queen of Silk.** Khon Kaen: Siripan (1954). 2015.

Bootree, Pin. **“Wangkam Temple” Very Beautiful... Amazing New Perspective of “Kalasin.”** (Online) Source: <http://www.manager.co.th/travel/viewnews.aspx?NewsID=9570000134115>. (10th July 2017).

Chanlawong, Tawil. **Pu-thai recalling Kalasin.** Kalasin: Soong-kai Printing. 1972.

Committee and Working Group for Establishing the Historical Record Document of Kalasin Prae-wa Silk. **Prae-wa : Queen of Silk.** Kalasin. 2009.

_____. **Charming Prae-wa: Kalasin Wisdom.** Kalasin : The Agricultural Cooperative Association of Thailand, 2010.

Cultural Wisdom Heritage. **Kong-ka Thai Folk Dance.** (Online). Source: <http://ich.culture.go.th/index.php/th/ich/performing-arts/236-performance/323----m-s>. (10th July 2017).

Department of Cultural Promotion, Ministry of Culture. **2559 B.E. National Artist.** Bangkok: The Printing Office of War Veterans. 2017.

Fine Arts Department. **Historical Development: Identity and Wisdom of Kalasin Province.** Bangkok: 1999.

Kalasin Province. **Thai Kalasin.** Bangkok: The Agricultural Cooperative Association of Thailand. 1982.

_____. **Kalasin Province News** (Online) Source: <http://www.kalasinnews.com/news/content/view/702/38/>. (10th July 2017).

Ministry of Interior. **Provincial Interior History: Kalasin Province.** Kalsin: Prasan Printing. 1988.

Nontasri, Pachara-suda. **Pu-saweyu: Memorial Hill.** (Online). Source: <https://www.gotoknow.org/posts/491892>. (10th July 2017).

Office of Kalasin Provincial Culture. **Local Fabric Design: Kalasin Province.** Kalasin Printing. 2006.

Pudech, Boonme. **Kalasin City Annals and Old Age Colony History.** Kalasin: Chintapan Printing. 1982.

Sritares, Poowadon. **Hug-fai-kaew : Paeng-mai-kam” Institute of Language, Art, and Culture.** 2013. Sakonnakon Rajabhat University.

Thai Rat. **Focus on Development “Pa Sa-weuy” Historical Inscription.** (Online). Source: <http://www.thairath.co.th/content/539674>. (10th July 2017).

Toom-ngeun, Supawade. **Ban –pone Prae-wa Weaving, Kam-muang District, Kalasin Province.** Mahasarakam: Master of Art Thesis. Mahasarakam University. 1995.

Top Thai Rice. **Kao-wong Kalasin Sticky Rice: Wonderful Koon Rice Kalasin.** (Online). Source: <http://topthairice.com/project/sticky-rice-khawwong/>. (10th July 2017).

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

จอมครี สุปัญบุตร. ประชาสัมพันธ์กลุ่มเกย์ตระกรและทอผ้าไหมแพรวา บ้านหนองช้าง ตำบลหนองช้าง อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์. (13 กรกฎาคม 2560).

คำใหม่ โยยะสิงห์. อดีตประธานกลุ่มอาชีพลดรีทอผ้าไหมแพรวาบ้านโนนคันแรก. (25 เมษายน 2560).

คำสอน สาระทอง. ศิลปินแห่งชาติ ประจำปี 2559 สาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์ - ทอผ้า). (1 เมษายน 2560).

อนอนขวัญ เนตรไชยสง. นายกเทศมนตรีตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุ่มศรี จังหวัดกาฬสินธุ์. (28 เมษายน 2560).

พระครูสังวรสมานธิวัตร (จรัล อนุตติป้าโล). เจ้าอาวาสวัดวังคำ ตำบลลงเปลือย อำเภอเขาง่วง จังหวัดกาฬสินธุ์.

(9 กรกฎาคม 2560).

พระครูสิริพัฒนนิเทศ. รองเจ้าคณะอำเภอสหสันต์ เจ้าอาวาสวัดไตรภูมิ (ประธานพันกสังฆพุทธศาสนาสภูสิงห์).

อำเภอสหสันต์ จังหวัดกาฬสินธุ์. (8 กรกฎาคม 2560).

พระอุดมศักดิ์ อนุกุลทุโถ. วัดย่างมโนราห์ (๒) บ้านดงสยาม ตำบลนาหมื่น อำเภอนาหมื่น จังหวัดกาฬสินธุ์.

(10 กรกฎาคม 2560).

The Interviewees Lists:

Pra Kreu Sangwon Samatiwat (Charan Kantipalo) The abbot of Wangkam Temple,

Song-pleuy Sub- district, Kao-wong District, Kalasin Province. (9th July 2017).

Pra Udomsak Anupattho. Ang Manora Temple (T.) Ban Donsiam, Namon Sub-district, Namon District, Kalasin Province (10th July 2017).

Pra Kreu Siri pattana Nited. The Assistant Lord Abbot of a Buddhist Monastery in Sa-has-sa-kan District, The Abbot of Tra-poom Temple. (The President of Buddha-was Poo-sing House of Priest).

Sa-has-sa-kan District Kalasin Province. (8th July 2017).

Sra-tong, Kamson. 2016 National Artist in Visual Art (Fine Arts-Cloth Weaving). (1st April 2017).

Su-pan-na-boot, Chomsri. Public Relation of Agricultural and Prae-wa Weaving Group, Ban-nong-chang, Nong-chang Sub-district, Samchai district, Kalasin Province. (13th July 2017). Yokasing, Kammai. The Former First President of Ban-pone Prae-wa Silk Weaver. (25th April 2017).



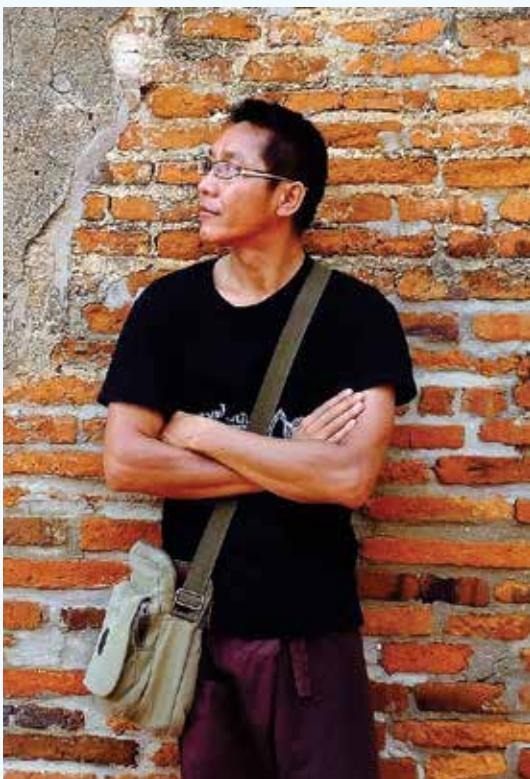
ผู้เขียน : Authors

อาจารย์ ดร.สุชานาถ สิงหาปัด

Miss Suchanart Singhapat, Ph.D

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการทางวัฒนธรรม
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

Lecturer in Department of Cultural Management,
Faculty of Humanities and Social Sciences,
Kalasin University



ผู้เขียน : Authors

อาจารย์วัชรวร วงศ์กันหา

Mr. Vajaravara Vongkanha

อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

Lecturer in Program in Thai,
Faculty of Education,
Kalasin University



ผู้เขียน : Authors

อาจารย์ยุทธพงษ์ เนื่องแก้ว

Mr. Yuttapong Khuenkhaew

อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

Lecturer in Department of Political Science,
Faculty of Political Science and Law,
Kalasin University



ผู้เขียน : Authors

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ลำดวน

Asst. Prof. Dr. Somchai Lamduan

อาจารย์พิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

Special instructor in Program in Thai,
Faculty of Education,
Kalasin University

ถ่ายภาพ/ Photographers

อาจารย์นุกูล แก่นจันทร์

Mr. Nukoon Kanchan

อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์
คณฑ์เทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร
มหาวิทยาลัยเกษตรศินธุ์

Lecture in Department of Animal Production Technology,
Faculty of Agro-Industry Technology,
Kalasin University



เลขาธุการหนังสือ/ Secretarial Book

นางสาวมยุรี มั่นยืน

Miss Mayuree Manyuen

นักวิชาการศึกษา
สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเกษตรศินธุ์

Academic Service Officer

The Office of the President Building, Kalasin University



คณะกรรมการดำเนินงานโครงการจัดทำหนังสือ

ร้อยภาพเล่าเรื่องเมืองกาฬสินธุ์

ที่ปรึกษาโครงการ

นายสุวิทย์ คำดี

รองศาสตราจารย์จิระพันธ์ ห้วยเสน

อาจารย์พัฒนา พึงพันธุ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขชัย เจริญไวยเจตนา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐวุฒิ พัฒโนพิช

ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์

อธิการบดี

รองอธิการบดี

รองอธิการบดี

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

คณะกรรมการดำเนินงานโครงการ

อาจารย์ ดร.สุชานาถ สิงหาปัสด

อาจารย์วัชรวร วงศ์กัณหา

อาจารย์ ดร.ชาญชัยณรงค์ ทรงภาครี

อาจารย์ ดร.สุริยาวนิช สุวรรณบุบพา

อาจารย์ยุทธพงษ์ เกื้อแก้ว

อาจารย์กัตรวินทร์ นานะสิริสิทธิ์

อาจารย์นุภูล แก่นจันทร์

อาจารย์คมกริช ทองนาค

นางสาวหงษ์พา คำยศ

นางสาวมยุรี มั่นยืน

ประธานกรรมการ

รองประธานกรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการและเลขานุการ